

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
© The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Ēcis v. Letonia - 12879/09

Hotărârea din 10.1.2019 [Secția a V-a]

Articolul 14

Discriminare

Interdicția absolută a permisiilor din închisoare pentru deținuții de sex masculin din penitenciarele de tip închis: *încălcare*

În fapt – În sistemul penitenciar leton, toți deținuții de sex masculin condamnați pentru comiterea unor infracțiuni grave și foarte grave trebuiau plasați în penitenciare de tip închis cu un regim de securitate maximă și nu aveau dreptul să le părăsească până când nu erau mutați într-un penitenciar de tip semi-închis – transfer pentru care puteau deveni eligibili doar după executarea a jumătate din pedeapsa impusă. Spre deosebire de aceștia, deținutele de sex feminin care au fost condamnate pentru comiterea aceluiași infracțiuni erau plasate în penitenciare de tip semi-închis, chiar de la începutul executării pedepsei lor.

Reclamantul a fost condamnat la douăzeci de ani de închisoare pentru comiterea unui omor. În timp ce se afla într-un penitenciar de tip închis, cu un nivel de securitate medie, tatăl său a decedat, iar acesta a cerut permisiunea să participe la funeralii. Cererea sa a fost respinsă, de vreme ce doar deținuții care își executau pedeapsa într-un penitenciar de tip semi-închis, cu un regim de securitate medie sau redusă, erau eligibili pentru o asemenea permisie. Reclamantul s-a plâns că a fost discriminat pe criterii de sex în privința regimului penitenciar aplicabil care îi acorda permisia.

În drept – Articolul 14 coroborat cu articolul 8

(a) *Dacă reclamantul s-a aflat într-o poziție analoagă sau similară în mod relevant cu cea a condamnatelor de sex feminin* – Tratamentul diferențiat viza bărbații și femeile care au comis aceleași infracțiuni sau infracțiuni comparabile și care au fost condamnați la pedeapsa închisorii. Cererea se referea la modul în care regimul penitenciar aplicabil afecta restricțiile impuse vieții de familie a deținuților, în special cu privire la dreptul lor la permisie din motive personale. Prin urmare, cererea a vizat o chestiune care avea o importanță egală pentru toți deținuții. În lumina caracterului cererii particulare, reclamantul putea susține că se află într-o poziție analoagă cu cea a deținuților condamnate pentru infracțiuni identice sau comparabile.

(b) *Dacă tratamentul diferențiat a fost justificat în mod obiectiv* – Guvernul a susținut că tratamentul diferențiat a urmărit realizarea scopului protecției deținuților de a nu fi afectate de abordări ajustate în mod identic, care nu ar fi avut în vedere în mod suficient nevoile lor precise.

Stabilirea unor nevoi diferite pentru deținute, în special în legătură cu maternitatea, pentru a se realiza egalitatea substanțială de gen, nu trebuia considerată discriminatorie. Prin urmare, erau acceptabile anumite diferențieri existente în regimul penitenciar, aplicabile în cazul bărbaților și al femeilor, și puteau fi chiar necesare pentru a se asigura egalitatea substanțială de gen. Cu toate acestea, în contextul sistemului penitenciar și al regimurilor de închisoare, tratamentul diferențiat bazat pe criterii de sex trebuia să manifeste o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În același timp, la data formulării cererii reclamantului de a-i fi acordată permisia, acesta era mutat deja într-un penitenciar de tip închis, cu un nivel de securitate medie. Cererii sale nu i s-a dat curs din motive de plasare într-un penitenciar de tip închis, cu un nivel de securitate medie. Nici autoritățile naționale, nici Guvernul nu au sugerat că a existat un alt considerent care să fi fundamentat această

decizie. Între timp, deținutele aflate în situații analoage, condamnate, adică, pentru comiterea aceluiași infracțiuni, la aceleași pedepse, care au executat aceleași părți din pedepse și care au avansat la un nivel de securitate medie, erau eligibile pentru asemenea permisi, ca și cum ar fi fost plasate într-un penitenciar de tip semi-închis de la bun început.

În justificarea acestei diferențieri, Guvernul a susținut că în general, deținutele erau mai puțin violente și mai puțin înclinate spre violență, pe când deținuții erau mai predispuși violențelor comise între ei și încercărilor de evadare, ei prezentând pericole mai mari pentru securitatea închisorii și a personalului acesteia. Chiar dacă această susținere era susținută de informații, ea nu era suficientă pentru a justifica un asemenea tratament diferențiat. O altă constatare ar fi echivalat cu concluzia potrivit căreia toți deținuții de sex masculin erau atât de periculoși, încât nicio evaluare individualizată nu ar fi fost utilă, în comparație cu femeile care au comis exact aceleași infracțiuni. O asemenea abordare ar fi incompatibilă cu jurisprudența Curții care scoate în evidență nevoia de a evalua în mod individual riscurile existente în privința tuturor deținuților, cu privire la permisie.

Deși puteau exista diverse motive legitime de ordin penologic pentru privarea de libertate a unei persoane, accentul pus în politica penală europeană viza scopul reabilitării în închisoare. De vreme ce acest principiu era incident indiferent de infracțiunea comisă sau de durata pedepsei impuse, el mai era aplicabil indiferent de sexul deținutului. Menținerea legăturilor de familie constituia un mijloc esențial de susținere a reintegrării și reabilitării sociale a tuturor deținuților, indiferent de sexul pe care-l aveau. Mai mult, permisia constituia unul din mijloacele de facilitare a reintegrării sociale a tuturor deținuților.

O interdicție absolută de a părăsi închisoarea impusă în cazul bărbaților, chiar și în situația participării la funeraliile unui membru de familie, nu conducea la realizarea nevoilor diferite ale deținuților. Refuzul de a da curs cererii reclamantului pentru participarea la funeraliile tatălui său pe baza regimului penitenciar la care era supus, pe criterii de sex, nu a avut o justificare obiectivă și rezonabilă.

Concluzie: încălcare (cinci voturi la două).

Articolul 41: 3,000 EUR în privința prejudiciului moral.

(Vezi și *Fábián v. Ungaria* [MC], [78117/13](#), 5 septembrie 2017, [Nota informativă 210](#); *Khamtokhu și Aksenchik v. Rusia* [MC], [60367/08](#) și [961/11](#), 24 ianuarie 2017, [Nota informativă 203](#); *Carvalho Pinto de Sousa Morais v. Portugalia*, [17484/15](#), 25 iulie 2017, [Nota informativă 209](#); și *Giszczak v. Polonia*, [40195/08](#), 29 noiembrie 2011)